

Plan mot kränkande behandling, diskriminering & trakasserier 2024

Vision

På vår förskola finns en nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling! Alla ska vilja komma till vår förskola och känna sig trygga här. På Pandan kan vem som helst bli vad som helst!

PANDAN

Gäller: 240115-250115

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
1.1 Kränkande behandling	3
1.2 Innehåll	4
1.3 Ansvar och utvärdering	4
1.4 Delaktighet	4
2. Hur agerar vi vid en kränkning?	6
3. Rutiner för att anmäla	8
4. Utvärdering av föregående års plan	9
5. Åtgärder	9
5.1 Mål och Åtgärder för läsåret 2024 - både planerade åtgärder och förebyggande insatser	10
6. Bilagor	12
6.1 Begrepp och definitioner	12

1. Bakgrund

De sju grunderna för diskriminering:

Kön

Könsidentitet eller könsuttryck

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan

trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Sexuell läggning

Ålder

Kränkningar kan vara:

Fysiska – till exempel slag eller knuffar •

Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord

Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning

Text- eller bildburna – till exempel via sms eller via Internet eller genom klotter.

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar!

Kränkande behandling regleras i skollagens 6 kap och diskriminering i diskrimineringslagen. Från 1 januari 2017 försvann kravet på att förskolorna ska ha en likabehandlingsplan men förskolorna måste fortfarande dokumentera sitt arbete enligt diskrimineringslagen. Därtill har förskolorna fortfarande ett krav på att ha en plan mot kränkande behandling och trakasserier enligt skollagen.

1.1 Kränkande behandling

Enligt 6 kapitlet 3 § i skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Du blir kränkt om du blir illa behandlad så att du känner dig ledsen, sårad och mindre värd.

Både personal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Exempel på kränkande behandling:

- Verbala: Kommentarer, öknamn, rykten
- Fysiska: Slag, knuffar, spridare av kränkande bilder
- Psykiska/sociala: Utfrysning, osynliggörande, menande blickar

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdanget upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

1.2 Innehåll

I planen mot kränkande behandling ska det finnas rutiner för hur personal ska agera vid en kränkning (se 2) samt rutiner för processen från anmälan till avslut av ett ärende (se 3). Därtill ska planen innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever (se 5), en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året (se 5) samt en redogörelse för hur man genomfört de åtgärder man planerade i föregående års plan (se 4).

1.3 Ansvar och utvärdering

I enlighet med Skolverkets skrifter bör planen också ange vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och hur dessa ska följas upp och utvärderas. Huvudmannen, i detta fall Styrelsen, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. På vår förskola har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till rektorn. Härmed fastställs att förskolerektorn ansvarar för att åtgärderna som beskrivs i planen genomförs. Arbetet är fortlöpande och dokumenteras i bloggen SKA utifrån målen. Åtgärderna följs upp och utvärderas av personalen under utvärderingsdagen i december.

1.4 Delaktighet

Barn, vårdnadshavare och personal görs delaktiga i utformningen och innehållet i planen.

Barn:

- Trygghetsrond 1 gång per år

- Barnenkät/ barnintervju 1 gång per år
- Barnen deltar i utformningen av trivselregler
- Barnens tankar/åsikter/upplevelser beaktas och tas till vara på

Vårdnadshavare:

- I samtal vid den dagliga föräldrakontakten
- Inskolningssamtal, utvecklingssamtal och vid behov
- Enkät 1 gång per termin
- Forum för samråd
- Föräldramöte

Personalens delaktighet:

- Årlig revision av PDK
- Fortlöpande samtal och förebyggande arbete mot kränkande behandling och diskriminering
- Genom förskolans dagliga arbete i verksamheten med normer och värden.

2. Hur agerar vi vid en kränkning?

Om ett barn kränks eller utsätts för trakasserier av ett annat barn eller av personal följer vi rutinerna för att utreda och åtgärda kränkningar. Det är viktigt att vi vid en möjlig kränkning tydligt visar att vi sett och känner till vad som hänt och att det inte tolereras: *din tydlighet är viktig både för den effekt det har, och för de signaler det sänder*. De vuxna ansvarar för att trösta, lyssna och samtala med de berörda barnen.

Om ett barn kränker ett annat barn, enskild händelse

1. Markera. Gränsdragning.
2. Samtala med de inblandade: Vad händer här? Fånga allas perspektiv.
3. All berörd personal informeras
4. Anmälan görs och lämnas till förskolerektor (se 3. Rutiner för anmälan).
5. Vårdnadshavare informeras per telefon

Om ett barn kränks av personal

1. Händelsen anmäls till rektor
2. Vårdnadshavare informeras
3. Rektor utreder och tecknar åtgärder samt anmäler till huvudman. Rektor följer upp ärendet med barnet och vårdnadshavare, träffar också regelbundet den personal som kränkt barnet och samtalar om hur relationen med det berörda barnet fungerar.

Om vårdnadshavare vill anmäla en upplevd kränkning

1. Händelsen anmäls till rektor
2. Rektor utreder och vidtar åtgärder (se 3. Rutiner för anmälan).

Om en personal kränks av barn eller vårdnadshavare

1. Markera. Gränsdragning.
2. Samtala med de inblandade: Vad händer här? Fånga allas perspektiv.
3. All berörd personal informeras

Vi ingriper!
STOPP!
Så gör vi
ALDRIG!

Vi följer upp!
Vad händer här?

4. Anmälan görs och lämnas till förskolerektor (se 3. Rutiner för anmälan).

3. Rutiner för att anmäla

Följande riktlinjer används för anmälan av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

När en medarbetare ser eller får kännedom om att ett barn eller en vuxen blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren skyndsamt fylla i *blankett kränkningsanmälan* och informera förskolerektor. När förskolerektor får kännedom om händelse är denne i sin tur skyldig att anmäla skyndsamt till Ordförande.

Steg 2 Utredning

Förskolerektor är skyldig att starta en utredning för att ta reda på om det förekommit kränkande behandling eller diskriminering. Det är barn eller vuxens upplevelse som är utgångspunkt för utredningen. Om händelsen involverar flera parter som upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling, ska separata utredningar för respektive ärende skrivas. Fyll i blanketten: *Utredning och åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling i framtiden*.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför förskolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Förskolans ansvar för detta är långtgående. De åtgärder som genomförs ska rikta sig såväl mot den som kränker som den som utsatts för en kränkning. I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är förskolerektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör. Om det i uppföljningen visar att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om nya åtgärder kan vara aktuella.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende. Ordförande tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar förskolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

4. Utvärdering av föregående års plan

I enlighet med planen 2023 var det tänkt att en pedagog skulle ansvara över att inför revidering av plan observera extra noga kring möjliga risker- detta har inte genomförts. I 2022 års plan konstaterades hur rutiner för anmälan nu var etablerade och kända av samtliga, men i och med att inga anmälningar gjorts bedöms ett behov att åter revidera planen. Risken är att normalisering av kränkningar förekommer.

En utvärdering under året (2023) är att målet som avser förebyggande arbete av kränkningar i utemiljön uppnåtts, men att arbetet bör fortskrida. Utemiljön har utvecklats och vi har observerat en ökad trivsel/trygghet.

Vi har upplevt det som utmanande att bedöma vilka högtider som skulle kunna lyftas för att uppmärksamma en ökad mångfald av kulturella traditioner. Det finns vidare möjligheter att utveckla detta arbete tillsammans med vårdnadshavare. Polyglutt har inte använts som verktyg för att utveckla barnens modersmål. Generellt har vi inte arbetat tillräckligt med målet som rör språk, kulturer och traditioner.

Trygghetsvandring och barnintervjuer har genomförts med positivt resultat. Vi utvärderar om fler tillfällen ska införas under året men bedömer det som svårt att utföra p.g.a tidsbrist och organisatoriska frågor.

Återkoppling, i form av dagliga samtal med vårdnadshavare, där vi lyfter positiva förändringar har skett till viss del. Vårdnadshavare visar ett större intresse och ställer nu mer frågor kring sitt barns dag och händelser/incidenter.

Värdegrundsarbetet har under delar av terminen varit ett aktivt och pågående arbete - som gett positiv effekt. Barnen har genom boksamtal m.m. fått möjlighet att utveckla relevanta begrepp och verktyg som används. Det finns en större medvetenhet kring ämnet, men även ett fortsatt behov att ständigt arbeta med dessa frågor.

5. Åtgärder

Planen ska enligt Skolverket innehålla både en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Åtgärderna utgår ifrån kartläggning och analys av olika delar av utbildningen (Se separat dokument).

5.1 Mål och Åtgärder för läsåret 2024 - både planerade åtgärder och förebyggande insatser

Mål	Åtgärder/insatser
En jämställd förskola -Könsroller	<p>Blandade utflyktsgrupper där barn får möjlighet att leka i andra konstellationer och grupsammansättningar och där få vidgade möjligheter att ta nya roller.</p> <p>Se över representation och variation av material och miljön.</p> <p>Utmana grupperingar utifrån kön i spontana och planerade aktiviteter och uppmuntra barnen att prova olika aktiviteter, material och roller.</p> <p>Modellera som en medlekande pedagog och jobba kompensatoriskt.</p> <p>Använda språket på ett sätt som utmanar eller inspirerar barnen. T.ex. byta ut "gubbe" mot "Figur", ändra pronomen från "han" till "hon" eller "hen" i sånger och sagor. <u>Aldrig</u> benämna barnen som grupp utifrån kön; "Kom nu tjejer".</p> <p>Erbjuda mer okodat material och en rik variation av aktiviteter och material.</p> <p>Kompetensutveckling och kollegiala samtal med fokus på de olika diskrimineringsgrunderna under APT.</p>
Social trygghet - värdegrund och klimat	<p>Vi fortsätter med blandade grupper på utflykterna för att kunna jobba och stärka olika relationer och konstellationer oavsett ålder både under utflykterna och för de som är kvar på förskolan för dagen.</p> <p>Rutiner för gruppindelningar.</p> <p>Stopp min kropp och arbete med integritet.</p>

Kompetensutveckling och kollegiala samtal med fokus på de olika diskrimineringsgrunderna under APT.

Trygghet i miljön - utomhus och inomhus

Trygghetsvandring/intervjuer med barn inne och ute 1 gång/år.

Rutiner.

Dela upp oss i lokalen.

Se över miljöerna utifrån kartläggningen och trygghetsronden.

Rapportera kränkande behandling

Genomgång av rutinen och dokumentet för anmälan med samtliga i personalen och med VH.

Anmäl möjliga upplevda kränkningar!

6. Bilagor

6.1 Begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och att det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Till alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker barn värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "mongo", "fjolla" eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn känner sig förolämpade, hotade, kränkta eller illa behandlade samt att de har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Enligt 6 kapitlet 3 § i skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande.

Mobbning

Om ett barn blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen kallas det för mobbning.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när barn, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.